

การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ป่วยจิตเภทและผู้ดูแล
ต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

นางสาวศิริวรรณ พอบุญ

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2548
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING EMPOWERMENT PROGRAM FOR SCHIZOPHRENIC PATIENTS
IN COMMUNITY AND CAREGIVERS ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS,
BANGPLEE DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE

Miss Siriwan Pawboon

An Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2005

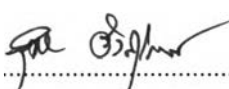
หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจผู้ป่วยจิตเภท
และผู้ดูแล ต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วย
จิตเภทในชุมชน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

โดย นางสาวศิริวรรณ พอบุญ

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

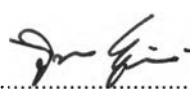
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญรัชชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ
(นางสาวรัตน์ พวงลัดดา)

ศิริวรรณ พอบุญ : การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจผู้ป่วยจิตเภทและ
 ผู้ดูแลต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอบางพลี
 จังหวัดสมุทรปราการ (A STUDY OF USING EMPOWERMENT PROGRAM FOR
 SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY AND CAREGIVERS ON
 PATIENTS' MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS, BANGPLEE DISTRICT,
 SAMUTPRAKARN PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์,
 103 หน้า

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วย
 จิตเภทในชุมชน ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วย
 จิตเภทและผู้ดูแล จำนวน 20 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ โปรแกรมการเสริมสร้างพลัง
 อำนาจ และแบบสัมภาษณ์ ค่าความเที่ยงของแบบประเมินพลังอำนาจผู้ป่วยจิตเภท แบบประเมิน
 พลังอำนาจผู้ดูแล และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา เท่ากับ .84 , .68 และ
 .88 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที (Paired t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท หลังการใช้โปรแกรมการ
 เสริมสร้างพลังอำนาจ สูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
 ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4777820836 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD : SCHIZOPHRENIC PATIENTS / MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS / EMPOWERMENT PROGRAM

SIRIWAN PAWBOON : A STUDY OF USING EMPOWERMENT PROGRAM FOR SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY AND CAREGIVERS ON PATIENTS' MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS, BANGPLEE DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASSOC. PROF. JINTANA YUNIBHAND., Ph.D., 103 pp.

The purpose of this study was to compare medication adherence behaviors of patients with schizophrenia in community before and after their participation in empowerment program. Study sample was 20 patients with schizophrenia and 20 caregivers in the same family. The patients and caregivers received the empowerment program at home. Four study instruments were utilized which were an empowerment program, a medication adherence scale, the empowerment scale for schizophrenic patients and for caregivers. The reliabilities of these scales were .88, .84 and .68, respectively. Paired t-tests was used in data analysis.

The major results were as follows:

Medication adherence behaviors of patients with schizophrenia in community after using the empowerment program were significantly higher than that before using such program, at the .05 level.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing
Academic year 2005

Student's signature.....*Sirivan Pawboon*
Advisor's signature.....*Jintana Yunibhand*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ภูมิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระผู้ซึ่งให้ความรู้ ชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษา เอาใจใส่ และให้กำลังใจตลอดมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลีอนุชวณิชช์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระและนางสาววรรณี พวงลัดดา กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขโครงการศึกษาอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา อนุญาตให้ใช้เครื่องมือในการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลบางพลี หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล เพื่อนๆ ในคลินิก เพื่อสุขภาพทุกคนรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ได้ให้ความร่วมมือ ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะพี่ที่แสนดีและให้ความช่วยเหลือในการขับรถพาไปเก็บข้อมูลที่บ้านของผู้ป่วย และกำลังใจที่ให้ตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และพี่น้องทุกคนที่ได้ช่วย ดูแล เป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้ศึกษาในทุกๆ ด้าน ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือ ผู้ศึกษาตลอดมาจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีในโครงการศึกษาอิสระ ผู้ศึกษาขอมอบแด่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ป่วยจิตเภทและผู้ดูแลทุกท่าน ขอให้มีความสุขแข็งแรงตลอดไป

ศิริวรรณ พอบุญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการศึกษา.....	6
ขอบเขตการศึกษา.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	53
วิธีการดำเนินการ.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
รายการอ้างอิง.....	77
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	83
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	85
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิกัดสิทธิ์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	88
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	103

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพลังอำนาจผู้ป่วยภายหลังการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	62
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพลังอำนาจผู้ดูแลภายหลังการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	63
3	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา โดยรวมและจำแนกรายด้าน ก่อนและหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	68
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาด้านการใช้ยาตามแผนการรักษา รายข้อ ก่อนและหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	69
5	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาด้านความสามารถในการสังเกตและจัดการกับอาการข้างเคียงจากยา รายข้อ ก่อนและหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	70
6	จำนวนร้อยละของผู้ป่วย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส.....	98
7	จำนวนร้อยละของผู้ป่วย จำแนกตามผู้ให้การดูแล จำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษา ระยะเวลาการเจ็บป่วยและผลกระทบที่ได้รับจากฤทธิ์ข้างเคียงของยา.....	99
8	จำนวนร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วย และโรคประจำตัว.....	100